Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (трети състав)

27 ноември 2014 година*

„Конкуренция — Картели — Пазар на електрически трансформатори — Решение, с което се установява нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП — Засягане на търговията между държави членки — Понятие за предприятие — Отговорност за неправомерното поведение — Презумпция за действително упражняване на решаващо влияние от дружество майка върху поведението на негово дъщерно дружество — Задължение за мотивиране“

По дело T-517/09,

Alstom, установено в Левалуа-Пере (Франция), за което се явяват J. Derenne и A. Müller-Rappard, avocats,

жалбоподател,

срещу

Европейска комисия, представлявана първоначално от A. Bouquet, N. von Lingen и K. Mojzesowicz, впоследствие от A. Bouquet, K. Mojzesowicz и P. Van Nuffel, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искане за отмяна на Решение C(2009) 7601 окончателен на Комисията от 7 октомври 2009 година относно производство по член 81 от Договора за ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/39.129 — Електрически трансформатори),

ОБЩИЯТ СЪД (трети състав),

състоящ се от: O. Czúcz (докладчик), председател, I. Labucka и D. Gratsias, съдии,

секретар: C. Kristensen, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 9 юли 2012 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: френски.

Решение

Обстоятелства, предхождащи спора и обжалваното решение

1 Настоящият случай се отнася до сектора на електрическите трансформатори, автотрансформатори и шунтиращи реактори за напрежение 380 kV и по-високо. Електрическият трансформатор е основен електрически компонент, чиято функция е да намали или да увеличи напрежението в дадена електрическа верига. Електрическите трансформатори се продават като самостоятелно оборудване или като част от електрически подстанции до ключ.

2 По време на релевантния за настоящия спор период, а именно периода от 9 юни 1999 г. до 15 май 2003 г., Alstom T&D SA е упражнявало дейност в областта на електрическите трансформатори През целия посочен период жалбоподателят, Alstom, е притежавало 100 % от капитала на Alstom France SA (преименувано на Alstom Holdings през август 1999 г.), което от своя страна е притежавало 100 % от капитала на Alstom T&D.

3 След като групата Alstom продава дейността си по производство на електрически трансформатори на групата Areva, Alstom T&D е прехвърлено през 2004 г. в групата Areva, контролирана от Areva SA, след което е преименувано на Areva T&D SA.

4 На 8 август 2007 г. и 18 март 2008 г. Комисията изпраща искания за предоставяне на информация на жалбоподателя, на които последният отговаря съответно на 7 септември 2007 г. и 28 февруари 2008 г.

5 На 30 септември 2008 г. Комисията решава да започне процедура по отношение на пазара на електрически трансформатори, насочена срещу адресатите на обжалваното решение.

6 Изложението на възраженията е прието на 20 ноември 2008 г. Жалбоподателят отговаря на същото на 20 януари 2009 г. Изслушването е проведено на 17 февруари 2009 г.

7 На 7 октомври 2009 г. Комисията приема Решение C(2009) 7601 окончателен относно производство по член 81 от Договора за ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/39.129 — Електрически трансформатори) (наричано по-нататък „обжалваното решение“), в което установява, че Areva T&D и жалбоподателят са нарушили член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за европейското икономическо пространство (наричано по-нататък „Споразумението за ЕИП“) и налага глоба от 16,5 милиона евро на жалбоподателя, като Areva T&D отговаря солидарно за сумата от 13,53 милиона евро.

8 В обжалваното решение Комисията установява, че поне от 9 юни 1999 г. до 15 май 2003 г. Areva T&D е участвало в „джентълменско споразумение (GA)“, незаконен картел, обхващащ цялата територия на Европейското икономическо пространство (ЕИП), представляващ устно споразумение между европейските и японските производители на електрически трансформатори да зачитат съответните си домашни пазари и да се въздържат от продаване на тези пазари.

9 По отношение на организацията на джентълменското споразумение Комисията приема, че участващите в него предприятия са разделени на две групи — европейска и японска, че всяка от групите е трябвало да определи дружество секретар и че през целия период на нарушението Siemens е изпълнявало ролята на секретар на европейската група, а Hitachi — на японската. Комисията също така установява, че споразумението за разпределяне на пазара е допълнено от споразумение, целящо уведомяване за (очакваното) търсене на оферти с произход от територията на другата група, и че тези очаквания трябвало да се съобщят на секретаря на другата група с оглед на преразпределянето им.

10 Обжалваното решение се отнася до пазара на електрически трансформатори, независимо от това дали се продават като самостоятелно оборудване или като част от електрически подстанции до ключ, с изключение на продаваните като част от подстанции, които са част от комутационни апарати с газова изолация, тъй като последните вече са били разгледани в C(2006) 6762 окончателен на Комисията от 24 януари 2007 г. относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (Дело COMP/F/38.899 — Комутационни апарати с газова изолация) (резюме на решението е публикувано в ОВ C 5, 2008 г., стр. 7).

11 В съображения 171—174 в точка 5.5 от обжалваното решение Комисията е приела, че джентълменското споразумение е засегнало търговията между държавите членки и между страните по Споразумението за ЕИП.

12 В съображения 183—205 от точка 6 от обжалваното решение Комисията констатира, че жалбоподателят и Areva T&D, тогава наречено Alstom T&D, са солидарно отговорни за нарушението, извършено в периода от 9 юни 1999 г. до 25 март 2003 г. В този контекст Комисията установява, от една страна, че доколкото жалбоподателят е притежавал 100 % от Areva T&D, тогава наречено Alstom T&D, тя е можела да презумира, че жалбоподателят е упражнявал решаващо влияние върху поведението на Areva T&D, и от друга страна, че жалбоподателят не е представил доказателства, които оборват тази презумпция.

13 Разликата между размера на глобата, наложена на жалбоподателя, и този на глобата, наложена на Areva T&D, се дължи на факта, че Комисията е намалила глобата на Areva T&D с 18 % поради ефективното му сътрудничество извън приложното поле на Известието на Комисията относно освобождаването от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ C 45, 2002 г., стр. 3).

14 Комисията е връчила обжалваното решение на жалбоподателя с писмо от 8 октомври 2009 г., получено на 9 октомври 2009 г.

Производство и искания на страните

15 На 21 декември 2009 г. жалбоподателят подава настоящата жалба в секретариата на Общия съд.

16 Жалбоподателят иска от Общия съд:

— да отмени обжалваното решение,

— да отмени писмото от счетоводството от 10 декември 2009 г.,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

17 От една страна, Комисията представя писмена защита, регистрирана в секретариата на Общия съд на 19 април 2010 г., в която иска от Общия съд:

— да отхвърли жалбата за отмяна на обжалваното решение,

— да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

18 От друга страна, Комисията повдига възражение за недопустимост, което е регистрирано в секретариата на Общия съд на 19 април 2010 г. и се отнася до искането за отмяна на писмото от счетоводството. В това възражение за недопустимост Комисията иска от Общия съд:

— да отхвърли жалбата за отмяна на писмото от счетоводството като явно недопустима,

— при условията на евентуалност, да обяви, че липсва основание за произнасяне,

— във всеки случай:

— да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски,

— при условията на евентуалност, да обяви, че всяка от страните понася направените от нея съдебни разноски.

19 С акт, подаден в секретариата на Общия съд на 18 юни 2010 г., жалбоподателят представя писменото си становище относно възражението за недопустимост. В него той иска от Общия съд:

— да отхвърли възражението за недопустимост и да покани Комисията да представи защитата си по същество,

— при условията на евентуалност, да разгледа допустимостта на жалбата заедно с въпросите по същество и да покани Комисията да представи защитата си по същество,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

20 На 24 октомври 2011 г. делото е възложено на нов съдия докладчик, който е разпределен в трети състав.

21 С определение от 24 април 2012 г. по дело Alstom/Комисия, непубликувано в Сборника, Общият съд (трети състав) е постановил, че не е налице основание за произнасяне по искането за отмяна на писмото на счетоводителя и не се е произнесъл по съдебните разноски.

22 Въз основа на доклада на съдията докладчик Общият съд (трети състав) поставя въпроси на страните в рамките на процесуално-организационни действия по смисъла на член 64 от Процедурния правилник на Общия съд, на които въпроси те отговарят в определения за това срок, и решава да започне устната фаза на производството.

23 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд въпроси са изслушани в съдебното заседание, проведено на 9 юли 2012 г.

24 С оглед на връзките между настоящото дело и дело T-521/09, Alstom Grid/Комисия, Общият съд решава да произнесе решенията си по тези дела едновременно. По дело T-521/09, Alstom Grid/Комисия, Общият съд спира производството до произнасянето на окончателното решение на Съда по дело C-231/11 P, Комисия/Siemens Österreich и др., а именно до 10 април 2014 г.

От правна страна

25 В жалбата са изтъкнати три основания за отмяна на обжалваното решение. Първото основание е нарушение на правните норми, уреждащи солидарното осъждане на две дружества. Това основание се състои от две части, първата от които е несъобразяване със съдебната практика, приложима в областта на солидарната отговорност, а втората е нарушение на принципа на индивидуализиране на наказанията и на личната отговорност поради ненадлежно обоснована солидарна отговорност. Второто основание е неизпълнение на задължението за мотивиране. То се състои от три части, първата от които се отнася до недостатъчност на мотивите във връзка със засягането на търговията между държавите членки и страните по Споразумението за ЕИП, втората — до липса на мотиви за заключението на Комисията, че жалбоподателят не е оборил презумпцията за отговорност за действията на дъщерното му дружество, а третата — до

противоречивост на мотивите относно кумулативната отговорност на жалбоподателя и на дъщерното му дружество. Третото основание е нарушение на член 81 ЕО във връзка с правилата относно носенето на отговорност от дружествата майки за нарушенията, извършени от дъщерните им дружества.

26 Общият съд счита, че следва да разгледа най-напред първата част на второто основание, която се отнася до мотивите на Комисията във връзка със засягането на търговията между държавите членки, преди да разгледа, на второ място, основанията и частите от основания, които се отнасят до решението на Комисията да вмени на жалбоподателя отговорност за действията на дъщерното му дружество, чието наименование е било Alstom T&D през периода на участието му в джентълменско споразумение, Areva T&D — към момента на приемане на обжалваното решение, и Alstom Grid SAS, считано от януари 2010 г. — вследствие на придобиването му от Alstom (наричано по-нататък „дъщерното дружество T&D“).

1. *По първата част на второто основание, която се отнася до недостатъчност на мотивите във връзка със засягането на търговията между държавите членки*

27 В рамките на първата част на второто правно основание жалбоподателят твърди, че Комисията не е мотивирала в достатъчна степен заключението си, че джентълменско споразумение е засегнало търговията между държавите членки и страните по Споразумението за ЕИП.

28 В този контекст следва да се припомни, че предвиденото в член 253 ЕО задължение за мотивиране представлява съществено процесуално изискване, което трябва да се разграничава от въпроса за обосноваността на мотивите, тъй като той спада към законосъобразността по същество на спорния акт (решения от 2 април 1998 г., Комисия/Sytraval и Brink's France, C-367/95 P, Сб., EU:C:1998:154, т. 67; от 22 март 2001 г., Франция/Комисия, C-17/99, Сб., EU:C:2001:178, т. 35, и от 29 септември 2011 г., Elf Aquitaine/Комисия, C-521/09 P, Сб., EU:C:2011:620, т. 146).

29 От тази гледна точка изискванията от член 253 ЕО мотиви трябва да са съобразени с естеството на съответния акт и трябва по ясен и недвусмислен начин да излагат съображенията на институцията, която издава акта, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол (решения Франция/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2001:178, т. 35 и Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 147).

30 По този начин в рамките на индивидуалните решения от постоянната съдебна практика следва, че задължението за мотивиране на индивидуално решение има за цел, освен да позволи съдебен контрол, да предостави на заинтересованото лице достатъчно информация, за да може то да прецени дали решението евентуално страда от порок, който е основание за оспорване на неговата действителност (решения от 2 октомври 2003 г., Corus UK/Комисия, C-199/99 P, Сб., EU:C:2003:531, т. 145; от 28 юни 2005 г., Dansk Rørindustri и др./Комисия, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P—C-208/02 P и C-213/02 P, Сб., EU:C:2005:408, т. 462, и Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 148).

31 Отново според постоянната съдебна практика изискването за мотивиране следва да се преценява в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай, по-специално в зависимост от съдържанието на акта, от естеството на изложените мотиви и от интереса, който адресатите на акта или други заинтересовани лица, засегнати пряко и лично от него, могат да имат от получаване на разяснения. Не се изисква мотивите да уточняват всички относими фактически и правни обстоятелства, доколкото въпросът дали мотивите на определен акт отговарят на изискванията на член 253 ЕО, следва да се преценява с оглед не само на текста, но и на контекста, както и на съвкупността от правни норми, уреждащи съответната материя (решения

Комисия/Sytraval и Brink's France, точка 28 по-горе, EU:C:1998:154, т. 63; от 10 юли 2008 г., Bertelsmann и Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, Сб., EU:C:2008:392, т. 166 и 178 и Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 150).

32 Именно в светлината на горепосочената съдебна практика следва да се преценят мотивите на обжалваното решение.

33 На първо място, следва да се разгледа оплакването на жалбоподателя, че Комисията не е мотивирала в достатъчна степен заключението си за наличието на пазар на електрическите трансформатори между държавите — членки на Европейската общност, и страните по Споразумението за ЕИП.

34 В това отношение следва да се приеме, че в съображение 172 от обжалваното решение Комисията констатира, че „дейността, свързана с електрически трансформатори, се характеризира със значителен търговски обмен между държавите членки, както и между Общността и страните от [Европейската асоциация за свободна търговия], които са част от ЕИП“ [неофициален превод]. В този контекст следва да се направи препращане към мотивите на Комисията, възпроизведени в точка 2.4 от обжалваното решение (съображение 38), в която тя констатира, от една страна, наличието на клиенти във всички държави членки, както и в Норвегия, Исландия и Лихтенщайн, и от друга страна, че основните европейски производители са се намирали по-специално в Германия, Испания, Франция, Австрия, Португалия и Швейцария.

35 Освен това при прочита на съображение 172 и точка 2.4 от обжалваното решение следва да се отчита контекста на последната. Всъщност в предходната точка, а именно точка 2.3, Комисията описва търсенето и предлагането в съответния сектор. По отношение на предлагането Комисията приеме в съображения 34 и 35 от обжалваното решение, че европейските доставчици са продавали електрически трансформатори в повечето европейски страни. Що се отнася до търсенето, тя констатира в съображение 36 от обжалваното решение, че основните клиенти са били публичноправни дружества, органи на местната власт и частноправни дружества с дейност в областта на преноса и разпространението на електроенергия. На следващо място Комисията приема, в съображение 37 от обжалваното решение, че продажбите на електрически трансформатори, реализирани от страните по тази процедура в рамките на ЕИП, са възлизали на близо 105 милиона евро през 2001 г., което представлява приблизително 65 % от цялата стойността на продажбите на електрически трансформатори в ЕИП.

36 Следователно в мотивите на обжалваното решение ясно личат фактическите и правни обстоятелства, на които Комисията основава заключението си, че е налице търговия между държавите членки и страните по Споразумението за ЕИП.

37 Поради това следва да се отхвърли оплакването за недостатъчност на мотивите относно наличието на търговия с електрически трансформатори между държавите членки и страните по Споразумението за ЕИП.

38 На второ място, следва да се разгледа оплакването на жалбоподателя, че Комисията не е мотивирала в достатъчна степен заключението си, че джентълменско споразумение засяга пазара между държавите членки и между страните по Споразумението за ЕИП.

39 В това отношение следва да се посочи, че в съображение 174 от обжалваното решение Комисията е приела, че джентълменското споразумение се отнася до разпределението на пазарите и защитава производителите от ЕИП от японските производители на електрически трансформатори. Това съображение трябва да се разглежда във връзка със съображения 88—90

от обжалваното решение, в което Комисията е установила, че японските производители са били поели ангажимент да не продават електрически трансформатори в Европа, а европейските — да не ги продават в Япония.

40 От съображения 165, 166 и 174 от обжалваното решение ясно личи, че според Комисията картел с такъв предмет най-вероятно е довел или е можел да доведе до автоматично отклонение на търговските потоци от направлението, в което иначе биха се развили.

41 Освен това следва да се констатира, че в съображения 167—169 от обжалваното решение Комисията е отхвърлила доводите, които засегнатите предприятия са изтъкнали, за да докажат наличието на пречки, които не са позволявали каквато и да било конкуренция между японските и европейските производители. В този контекст Комисията, най-напред, отбелязва, че засегнатите предприятия многократно са потвърждавали участието си в джентълменско споразумение. На второ място, тя констатира, че един корейски производител е навлязъл на европейския пазар. На трето място, Комисията приема, че по време на действието на джентълменското споразумение японски производители са навлезли на американския пазар и страните не са доказали, че пречките за навлизане на този пазар са били твърде различни в сравнение с тези за европейския пазар.

42 Следователно от мотивите на обжалваното решение ясно личат фактическите и правни обстоятелства, на които Комисията е основала заключението си, че джентълменско споразумение е засегнало или е можело да засегне търговията между държавите членки и страните по Споразумението за ЕИП

43 Ето защо първата част от второто основание следва да се отхвърли.

2. *По солидарната отговорност на жалбоподателя и на дъщерното му дружество T&D*

44 Всички други основания и части от основания се отнасят до решението на Комисията да наложи солидарна отговорност на жалбоподателя и дъщерното му дружество T&D за плащането на глобата. В този контекст жалбоподателят изтъква по същество три възражения срещу решението на Комисията да му вмени отговорност. На първо място, в рамките на първата част на първото основание той твърди, че Комисията не се е съобразила със съдебната практика относно солидарната отговорност. На второ място, в рамките на втората част на второто основание жалбоподателят твърди, че Комисията не е мотивирала в достатъчна степен заключението си, че той не е представил достатъчно доказателства, за да обори презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние върху поведението на дъщерното му дружество T&D на пазара. На трето място, в случай че Комисията е могла да се основе на съдебната практика относно солидарната отговорност, за да му вмени отговорност, жалбоподателят поддържа в рамките на третото основание, на втората част на първото основание и на третата част на второто основание, че сама по себе си тази съдебна практика е противоречива и противоречи на член 81 ЕО и на правните принципи на Съюза.

По първата част на първото основание, изведена от несъобразяване със съдебната практика относно солидарната отговорност

45 В рамките на първата част на първото основание, жалбоподателят упреква Комисията, че не се е съобразила със съдебната практика относно солидарната отговорност. Тази част на първото основание съдържа две оплаквания. Първото оплакване е свързано с обстоятелството, че жалбоподателят и дъщерното му дружество T&D не представлявали една стопанска единица. С второто оплакване жалбоподателят упреква Комисията, че не е установила алтернативна отговорност на тези две дружества.

46 Първата част на първото основание е допустима. Обратно на твърденията на Комисията, жалбоподателят има правен интерес да повдигне това възражение. На първо място, що се отнася до твърдението за недопустимост поради липса на самостоятелен характер на първото основание по отношение на третото основание, достатъчно е да се припомни, че в рамките на първата част на първото основание жалбоподателят твърди, че Комисията не се е съобразила със съдебната практика относно солидарната отговорност, докато в рамките на третото основание той твърди, че сама по себе си тази съдебна практика противоречи на член 81 ЕО и на правните принципи на Съюза (вж. точка 44 по-горе). На второ място, що се отнася до довода, че жалбоподателят няма интерес да оспорва налагането на солидарна отговорност за глоба, тъй като солидарната отговорност е по-благоприятна за него, достатъчно е да се констатира, че жалбоподателят изтъква горепосочените две оплаквания, за да постави под въпрос собствената си отговорност.

По първото оплакване, свързано с факта, че жалбоподателят и дъщерното му дружество T&D не представляват една стопанска единица

47 В рамките на първото оплакване от първата част на първото основание жалбоподателят твърди, че Комисията не се е съобразила със съдебната практика относно солидарната отговорност, тъй като е наложила такава отговорност за него и за дъщерното му дружество T&D, въпреки че те не представляват една стопанска единица нито по време на участието на дъщерното му дружество T&D в джентълменското споразумение, нито към момента на приемане на обжалваното решение.

– По липсата на стопанска единица през периода на действие на джентълменското споразумение

48 Жалбоподателят твърди, че той и дъщерното му дружество T&D не представляват една стопанска единица по време на участието на последното в джентълменското споразумение. Той счита, че съгласно съдебната практика две дружества могат да се приемат за една стопанска единица и следователно за едно предприятие по смисъла на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП само ако след подробна проверка може да се установи, че поради единното им поведение или единните им действия едното от дружествата взема решенията и за двете, а другото губи своята самостоятелност. В настоящия случай обаче Комисията се била основала само на факта, че той е притежавал 100 % от капитала на дъщерното си дружество T&D през периода на участие на последното в джентълменско споразумение и била направила от това извод, че жалбоподателят е упражнявал решаващо влияние върху поведението на дъщерното си дружество T&D.

49 В този контекст следва да се припомни, че европейското право на конкуренцията се отнася до дейността на предприятията (решение от 7 януари 2004 г., Aalborg Portland и др./Комисия, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, Сб., EU:C:2004:6, т. 59) и че понятието за предприятие включва всеки субект, който извършва икономическа дейност, независимо от неговия правен статут и начин на финансиране (решения Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 30 по-горе, EU:C:2005:408, т. 112; от 10 януари 2006 г., Cassa di Risparmio di Firenze и др., C-222/04, Сб., EU:C:2006:8, т. 107 и от 11 юли 2006 г., FENIN/Комисия, C-205/03 P, Сб., EU:C:2006:453, т. 25).

50 Съдът е уточнил също, че понятието за предприятие, поставено в този контекст, трябва да бъде схващано като обозначаващо една стопанска единица, макар и от юридическа гледна точка тази стопанска единица да е съставена от няколко физически или юридически лица (решения от 14 декември 2006 г., Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05,

Сб., EU:C:2006:784, т. 40; от 10 септември 2009 г., Akzo Nobel и др./Комисия, C-97/08 P, Сб., EU:C:2009:536, т. 55 и от 20 януари 2011 г., General Química и др./Комисия, C-90/09 P, Сб., EU:C:2011:21, т. 53).

51 Когато подобна стопанска единица нарушава правилата на конкуренцията, съгласно принципа на личната отговорност същата следва да отговаря за това нарушение (вж. в този смисъл решения от 8 юли 1999 г., Комисия/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Сб., EU:C:1999:356, т. 145; от 16 ноември 2000 г., Cascades/Комисия, C-279/98 P, Сб., EU:C:2000:626, т. 78; Akzo Nobel и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2009:536, т. 56 и General Química и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2011:21, т. 36).

52 Освен това от постоянната съдебна практика следва, че дружество майка може да носи отговорност за поведението на дъщерно дружество по-конкретно когато, макар и да притежава отделна правосубектност, това дъщерно дружество не определя по самостоятелен начин поведението си на пазара, а прилага главно указанията, дадени му от дружеството майка, по-специално с оглед на икономическите, организационните и юридическите връзки между тези два правни субекта (решения Akzo Nobel и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2009:536, т. 58 и Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 54).

53 Всъщност това е така, защото в подобна ситуация дружеството майка и неговото дъщерно дружество са част от една и съща стопанска единица и следователно формират едно-единствено предприятие по смисъла на посочената по-горе съдебна практика. Така обстоятелството, че дружество майка и неговото дъщерно дружество представляват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП, позволява на Комисията да адресира до дружеството майка решение за налагане на глоби, без да се изисква да е доказано личното участие на последното в нарушението (решения Akzo Nobel и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2009:536, т. 59; General Química и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2011:21, т. 38 и Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 55).

54 В особения случай, когато дружество майка притежава изцяло капитала на своето дъщерно дружество, извършило нарушение на общностните правила на конкуренцията, от една страна, това дружество майка може да упражнява решаващо влияние върху поведението на това дъщерно дружество и от друга страна, съществува оборима презумпция, според която посоченото дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество (решения Akzo Nobel и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2009:536, т. 60; General Química и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2011:21, т. 39 и Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 56).

55 При тези обстоятелства е достатъчно Комисията да докаже, че целият капитал на дадено дъщерно дружество е собственост на неговото дружество майка, за да презумира, че последното оказва решаващо влияние върху търговската политика на това дъщерно дружество. Впоследствие Комисията ще бъде в състояние да счита дружеството майка за солидарно отговорно за плащането на наложената на неговото дъщерно дружество глоба, освен ако това дружество майка, което трябва да обори тази презумпция, не представи достатъчно доказателства, които са от естество да установят, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара (решения Akzo Nobel и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2009:536, т. 61; General Química и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2011:21, т. 40 и Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 57).

56 В този случай за прилагането на посочената презумпция не се изисква представяне на допълнителни доказателства (решения Akzo Nobel и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2009:536, т. 62 и General Química и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2011:21, т. 41).

57 В особения случай, когато дружество майка притежава 100 % от капитала на междинно дружество, което на свой ред притежава целия капитал на дъщерно дружество от неговата група, извършило нарушение на правилата за конкуренция на Съюза, е налице оборима презумпция, че това дружество майка упражнява решаващо влияние върху поведението на междинното дружество, а непряко — посредством последното — и върху поведението на посоченото дъщерно дружество (решение General Química и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2011:21, т. 86—89).

58 От горепосочената съдебна практика следва, че като е установила в съображения 189—195 от обжалваното решение, че жалбоподателят е притежавал 100 % от капитала на дъщерното си дружество T&D и че от това може да се презумира, че жалбоподателят е упражнявал решаващо влияние върху пазарното поведение на дъщерното си дружество T&D, Комисията не е нарушила нормите, уреждащи отговорността на дружеството майка за поведението на дъщерното му дружество. Обратно на твърденията на жалбоподателя, Комисията не е била длъжна да представи други доказателства, за да докаже, че жалбоподателят и дъщерното му дружество T&D образуват една стопанска единица, и е могла да се основе само на посочената презумпция.

59 Противно на твърденията на жалбоподателя, този извод не се поставя под въпрос от точки 99 и 101 от Решение на Съда от 2 октомври 2003 г. по дело Aristrain/Комисия (C-196/99 P, Сб., EU:C:2003:529), или от точка 391 от Решение на Общия съд от 15 юни 2005 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия (T-71/03, T-74/03, T-87/03 и T-91/03, EU:T:2005:220). Всъщност изтъкнатите от жалбоподателя точки от тези решения не се отнасят до вертикални отношения, както в настоящия случай, при които следва да се прецени упражняването на решаващо влияние от страна на дружество майка върху дъщерното му дружество. Обратно, те се отнасят до случаи, в които Комисията е трябвало да преценява дали дадено дружество е упражнявало решаващо влияние върху друго в рамките на хоризонтални отношения, а именно, от една страна, в отношенията между две дружества с общо дружество майка и от друга страна, в отношенията между две дружества с отделни дружества майки.

60 Ето защо Комисията не е действала в противоречие със съдебната практика относно солидарната отговорност на дъщерно дружество и на неговото дружество майка, като е презумирала, че жалбоподателят и дъщерното му дружество T&D представляват една стопанска единица, въз основа на факта, че посредством Alstom France, преименувано на Alstom Holdings през август 1999 г. (вж. точка 2 по-горе), жалбоподателят е притежавал 100 % от дяловете на дъщерното си дружество T&D.

– По липсата на една стопанска единица към момента на приемане на обжалваното решение

61 Жалбоподателят твърди, че Комисията не се съобразила със съдебната практика относно солидарната отговорност на дъщерно дружество и неговото дружество майка, като е приела, че той отговаря солидарно с дъщерното си дружество T&D, въпреки че те вече не представляват стопанска единица към момента на приемане на обжалваното решение.

62 В този контекст следва да се припомни, че съгласно установената съдебна практика по принцип физическото или юридическото лице, което управлява съответното предприятие към момента на извършване на нарушението, носи отговорност за него, дори ако към датата на приемане на решението, с което се установява нарушението, то вече не стопанисва предприятието (решения от 16 ноември 2000 г., KNP BT/Комисия, C-248/98 P, Сб., EU:C:2000:625, т. 71; Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия, C-286/98 P, Сб., EU:C:2000:630, т. 37—40; SCA Holding/Комисия, C-297/98 P, Сб., EU:C:2000:633, т. 27 и от 29 март 2011 г., ThyssenKrupp Nirosta/Комисия, C-352/09 P, Сб., EU:C:2011:191, т. 143).

63 От това следва, че в съображение 194 от обжалваното решение Комисията основателно е приела, че когато дружеството майка и дъщерното дружество представляват една стопанска единица към момента на извършване на нарушението, е налице основание за налагане на солидарна отговорност за глобата на двете дружества, макар те вече да не формират една стопанска единица към момента на приемане на решението за налагане на глобата.

64 Противно на твърденията на жалбоподателя, този подход не се поставя под въпрос от точки 390—393 от Решение по дело Tokai Carbon и др./Комисия, точка 59 по-горе (EU:T:2005:220). От това решение не може да се направи извод, че дружеството майка и дъщерното дружество трябва все още да представляват една стопанска единица към момента на приемане на решението за налагане на глобата. Всъщност в горепосочените точки Общият съд се е произнесъл по прилагането на таван от 10 % от общия оборот съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 г., Първи регламент за прилагане на членове [81 ЕО] и [82 ЕО] (ОВ 13, 1962 г., стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3). Както Общият съд правилно приема в точка 389 от това решение, посоченият таван има за цел по-специално да защити предприятията от прекомерно високи глоби, които биха могли да ги унищожат икономически. Ето защо той следва да се прилага за период, който е близък до датата на налагане на глобата, и поради това не се отнася до периода на санкционираните нарушения. Точки 390—393 от това решение следователно не са релевантни за настоящия случай, тъй като не се отнасят до въпроса дали поведението на дъщерното дружество може да се вмени на неговото дружество майка. Обратно, трябва да се констатира, че в точка 387 от това решение Общият съд е приел имплицитно, че солидарна отговорност за глоба може да се наложи на две предприятия, които образуват една стопанска единица към момента на извършване на нарушението, дори да не е установено, че те все още представляват една стопанска единица към момента на приемане на решението за налагане на глобата.

65 Следователно първото оплакване от първата част от първото основание трябва да се отхвърли в неговата цялост.

По второто оплакване, изведено от алтернативния характер на отговорността

66 С второто оплакване от първата част на първото основание жалбоподателят упреква Комисията, че не установила неговата лична, пряка и формална отговорност за нарушението. Той счита, че за да може да му наложи солидарна отговорност за плащане на глобата заедно с дъщерното му дружество T&D, Комисията е трябвало да докаже не само действителното участие на дъщерното му дружество T&D в нарушението, но и неговото участие. Според жалбоподателя Комисията е трябвало да установи извършването на нарушението поотделно не само по отношение на участието на дъщерното му дружество T&D, но и на неговото участие.

67 В това отношение следва най-напред да се констатира, че съгласно съдебната практика, посочена в точки 49—57 по-горе, солидарната отговорност на дружество майка и на изцяло притежавано от него дъщерно дружество следва от презумпцията, че тези две дружества са част от едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО. Поради това Комисията може да адресира решението за налагане на глоба както до дружеството майка, така и до дъщерното му дружество, ако докаже, че те представляват едно предприятие и че последното е участвало в нарушението. Ето защо, обратно на твърденията на жалбоподателя, не е необходимо да се установи отношение на подбудителство между дружеството майка и дъщерното дружество във връзка с нарушението, нито — на още по-силно основание, участие на първото в това нарушение (решение Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 88).

68 Противно на твърденията на жалбоподателя, този подход не се поставя под съмнение от точка 43 от Решение от 14 май 1998 г. по дело Metsä-Serla и др./Комисия (T-339/94—T-342/94, Сб., EU:T:1998:100). В това решение Общият съд действително е констатирал, че Комисията може да наложи солидарна отговорност на едно предприятие за плащане на глоба заедно с друго предприятие само ако докаже, че нарушението може да се установи по отношение на двете предприятия. От точка 58 на това решение обаче личи, че тази констатация на Общия съд се отнася до хипотезата, в която Комисията санкционира две отделни предприятия по смисъла на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП, тоест два самостоятелни стопански субекта, а не до хипотезата, в която Комисията санкционира две дружества, които са част от една и съща стопанска единица и следователно от едно предприятие по смисъла на тези разпоредби.

69 Доколкото второто оплакване от първата част на първото основание също не е основателно, тя следва да се отхвърли в нейната цялост.

По втората част на второто основание, изведена от недостатъчност на мотивите за отхвърляне на доводите на жалбоподателя за оборване на презумпцията за решаващото му влияние върху поведението на дъщерното му дружество T&D

70 В рамките на втората част на второто основание жалбоподателят твърди, че Комисията не е мотивирала в достатъчна стенен заключението си, че той не успял да обори презумпцията за неговото решаващото влияние върху пазарното поведение на дъщерното му дружество T&D.

71 В този контекст следва, най-напред, да се направи препращане към изложената в точки 28—31 по-горе съдебна практика относно задължението за мотивиране.

72 На следващо място, трябва да се припомни, че когато решение за прилагане на правилата на Съюза в областта на конкурентното право се отнася до множество адресати и засяга определянето на субекта, който да носи отговорност за нарушението, това решение трябва да съдържа достатъчно мотиви за всеки от адресатите, и по-специално за онези от тях, които въз основа на това решение трябва да понасят тежестта на нарушението. В този смисъл по отношение на дружество майка, считано за отговорно за неправомерното поведение на негово дъщерно дружество, подобно решение трябва по принцип да съдържа обстоятелствено изложение на мотивите, което може да обоснове вменяването на отговорността за нарушението на това дружество (решение Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 152).

73 Що се отнася по-специално до решение на Комисията, което по отношение на някои адресати се основава изключително на презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние, следва да се установи, че Комисията при всички случаи е длъжна да изложи по подходящ начин на тези адресати причините, поради които изтъкнатите правни и фактически доказателства не са били достатъчни, за да оборят посочената презумпция. Задължението на Комисията да мотивира своите решения по този въпрос произтича по-конкретно от оборимия характер на посочената презумпция, за оборването на която се изисква от заинтересованите лица да представят доказателство относно икономическите, организационните и юридическите връзки между засегнатите дружества (вж. в този смисъл решение Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 153).

74 Освен това следва да се припомни, че мотивите на Комисията трябва да позволяват упражняването на контрол от страна на Общия съд, който трябва да прецени всички обстоятелства относно организационните, икономическите и юридическите връзки между дружеството майка и неговото дъщерно дружество, от които може да се установи, че последното има самостоятелно пазарно поведение по отношение на своето дружество майка и че поради това тези две дружества не представляват една стопанска единица (решение General Química и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2011:21, т. 76).

75 Подобна проверка е още по-наложителна, тъй като съгласно практиката на Съда самостоятелността на дъщерното дружество в изпълнението на неговата търговска политика е част от всички релевантни фактори, позволяващи на дружеството майка да обори презумпцията за решаващото си влияние върху поведението на дъщерното му дружество, като характерът и значението на тези фактори могат да варират в зависимост от характеристиките на всеки отделен случай (вж. в този смисъл решения Akzo Nobel и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2009:536, т. 77, и General Química и др./Комисия, точка 50 по-горе, EU:C:2011:21, т. 77).

76 При това положение следва да се припомни, че Комисията все пак не е длъжна в подобен контекст да взема отношение по обстоятелства, които явно нямат връзка със случая, нямат значение или са очевидно второстепенни (решение Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 154).

77 На последно място, мотивите трябва по принцип да бъдат съобщени на заинтересованото лице едновременно с увреждащото го решение. Липсата на мотиви не може да бъде поправена с факта, че заинтересованото лице научава мотивите на решението в хода на производството пред съдилищата на Съюза (решения от 26 ноември 1981 г., Michel/Парламент, 195/80, Сб., EU:C:1981:284 т. 22; от 26 септември 2002 г., Испания/Комисия, C-351/98, Сб., EU:C:2002:530, т. 84; от 29 април 2004 г., IPK-München и Комисия, C-199/01 P и C-200/01 P, Сб., EU:C:2004:249, т. 66 и Elf Aquitaine/Комисия, точка 28 по-горе, EU:C:2011:620, т. 149).

78 Мотивите на обжалваното решение следва да се преценят именно с оглед на горепосочената съдебна практика.

По мотивите на обжалваното решение

79 Както личи от съображения 175—178 и 183—195 от обжалваното решение, Комисията е наложила глоба на жалбоподателя поради обстоятелството, че заедно с дъщерното си дружество T&D той е формирал едно предприятие по смисъла на член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП по време на участието на дъщерното дружество T&D в джентълменско споразумение. В този контекст Комисията се е основала на презумпцията, че тъй като жалбоподателят е притежавал 100 % от капитала на дружество, което на свой ред е притежавало 100 % от капитала на дъщерното му дружество T&D, може да се приеме, той е упражнявал решаващо влияние върху пазарното поведение на последното.

80 Жалбоподателят твърди, че в обжалваното решение Комисията не е изложила в достатъчна степен причините, поради които е трябвало да се отхвърлят изтъкнатите от него обстоятелства с оглед на оборването на тази презумпция.

81 Тази част трябва да се разгледа тристранно. От една страна, трябва да се установят доводите, които жалбоподателят е изтъкнал за оборването на презумпцията за решаващото му влияние върху поведението на дъщерното му дружество T&D. От друга страна, следва да се установи частта от мотивите на обжалваното решение, в която Комисията е отговорила на тези доводи. Накрая, трябва на тази основа да се провери дали Комисията е нарушила задължението за мотивиране.

– По доводите на жалбоподателя

82 Що се отнася до доводите, изтъкнати от жалбоподателя за оборване на презумпцията за решаващото му влияние върху пазарното поведение на дъщерното му дружество T&D, следва да се констатира, че в своя отговор на изложението на възраженията той се основава на осем довода, чиито основно съдържание е възпроизведено по-долу.

83 На първо място, жалбоподателят твърди, че отношения между него и дъщерното му дружество T&D били определени от принципа на оперативна децентрализация. За групата Alstom била характерна „изцяло децентрализирана организация“. Разнообразните сектори на дейност на групата представлявали подразделения, около които се развивали дъщерните ѝ дружества. За всяка дейност съществувало изцяло самостоятелно управление, което отговаря за отчитането на резултатите, контролира изцяло технологиите си, ценовата си политика, планираните продажби, брутните маржове, разходите по продажбите, паричния поток и стоковата наличност. Дъщерното му дружество T&D отговаряло за производството и продажбата на електрически трансформатори.

84 На второ място, жалбоподателят поддържа, че през 1992 г. групата Alstom е била реорганизирана около дъщерните си дружества, които упражняват дейност в различни сектори, като реорганизацията имала за цел да даде на персонала, както и на третите лица, по-точна схема на съществуващото разпределението на отговорностите в рамките на групата. Поради това той не можел да определя неправомерното поведение на дъщерното си дружество T&D, тъй като структурата на групата не му позволявала да бъде запознат с него.

85 На трето място, дружеството жалбоподател твърди, че предметът на дейността му се изразява само в притежаване и управление на дялове, както и в съвсем ограничено координиране на политиките и управление. Отношенията му с дъщерното му дружество T&D не били свързани с търговското поведение на последното и по-конкретно с определяне на поведението му на пазара на електрически трансформатори.

86 На четвърто място жалбоподателят изтъква, че търговската политика се определяла от управителите на дъщерните дружества. Той самият нямал възможност, най-малкото с оглед на персонала, организацията и опита си, да повлияе на търговската политика на дъщерните си дружества. Той нямал служители, търговски директор или маркетинг. За сметка на това всяко дъщерно дружество разполагало с търговски директор, както и с правна и финансова дирекция, дирекции за управление на комуникациите и за човешките ресурси. Поради това всички решения се вземали на равнището на дъщерните дружества.

87 На пето място, жалбоподателят поддържа, че неговият изпълнителен комитет не е давал инструкции, които могат да определят пазарното поведение на дъщерните му дружества. Изпълнителният комитет на Alstom решавал само общата стратегия на групата. Търговската политика на дъщерните му дружества и по-конкретно на дъщерното му дружество T&D никога не била обсъждана в рамките на изпълнителния комитет. Именно в този контекст жалбоподателят представя доказателства, които според него установяват „невъзможността за [изпълнителния комитет] да упражнява каквото и да било влияние върху пазарното поведение на дъщерните му дружества“.

88 На шесто място, жалбоподателят изтъква, че е извършил само ограничен и последващ контрол на значителните финансови ангажименти, свързан с ключови решения, които могат да застрашат финансовото положение на групата. Нито един проект, свързан с дейността относно електрическите трансформатори, не бил предмет на такъв финансов контрол.

89 На седмо място, жалбоподателят изтъква, че само служителите на дъщерното му дружество T&D участвали в твърдените нарушения. В този контекст той твърди, че Комисията е допуснала грешки по отношение на статута на определени лица като служители на дружество за управление на човешките ресурси на Alstom.

90 На осмо място, жалбоподателят поддържа, че застъпването на функциите на някои управители на дъщерното му дружество T&D не било релевантно, тъй като по оперативни причини тези лица не можели да имат отношение към въпроси, свързани с поведението на дъщерното му дружество T&D на пазара на електрически трансформатори, и че участието на тези лица в картела не било доказано.

– По мотивите на обжалваното решение

91 Що се отнася до мотивите на Комисията, следва да се приеме, че тя е мотивирала избора на адресатите на обжалваното решение в точка 6 от последното.

92 В точка 6.1 от обжалваното решение, а именно в съображения 175—181, Комисията припомня основните принципи, които уреждат избора на адресати на решение, с което се установява нарушение на член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП. В съображение 177 от обжалваното решение, Комисията приема, че дружество майка, което притежава 100 % от капитала на дъщерно дружество, трябва да представи достатъчно доказателства, за да обори презумпцията, че е контролирало търговското поведение на последното.

93 В точка 6.2 от обжалваното решение, съображения 183—195, Комисията прилага този принцип по отношение на жалбоподателя. В съображения 185—188 от обжалваното решение Комисията обобщава доводите на жалбоподателя, след което ги разглежда в съображения 189—195.

94 В това отношение обаче трябва да се констатира, че повечето от мотивите на Комисията не се отнасят до доводите, които жалбоподателят е изтъкнал с цел да обори презумпцията за контрола, а до други доводи. Всъщност мотивите на Комисията относно доводите, изтъкнати за оборване на презумпцията за контрола, са твърде оскъдни:

— в съображение 189 от обжалваното решение Комисията само констатира, че жалбоподателят „не представил доводи, които да оборват презумпцията и да показват, че дъщерното дружество е действало самостоятелно“ [неофициален превод],

— в съображение 190 от обжалваното решение Комисията посочва, че „[к]акто бе доказано, доводите, изтъкнати от [жалбоподателя] в подкрепа на твърдението за самостоятелност на дъщерно дружество, не са достатъчни в това отношение“ [неофициален превод].

95 Освен това, в съображение 191 от обжалваното решение Комисията приема, че за вменяването на отговорността за неправомерното поведение на дъщерно дружество на дружеството майка не е необходимо тя да докаже, че управителите на дружеството майка са знаели за нарушението, извършено от дъщерното дружество.

96 Що се отнася до съображение 198 от обжалваното решение, на което Комисията се позовава по време на съдебното заседание, трябва да се констатира, че става въпрос просто за възпроизвеждане от страна на Комисията на довод на Areva и това следователно не е довод на Комисията.

– Преценка на мотивите на Комисията

97 Въз основа на доводите на жалбоподателя, от една страна, и на мотивите на Комисията по отношение на тези доводи, от друга страна, трябва да се прецени дали обжалваното решение е мотивирано в достатъчна степен.

98 Като отправна точка следва да се приеме, че както бе посочено по-горе, мотивите на Комисията по отношение на осемте довода на жалбоподателя се ограничават до направеното в съображения 189 и 190 от обжалваното решение заключение, че жалбоподателят не е представил доводи, които да оборват презумпцията за контрола и да доказват, че дъщерното му дружество T&D е действало самостоятелно. Следователно в обжалваното решение Комисията се е ограничила до това да посочи резултата от своята проверката, без обаче да излага мотивите, поради които доводите на жалбоподателя не могат да оборят презумпцията за решаващото му влияние върху пазарното поведение на дъщерното му дружество T&D.

99 Що се отнася до съображение 191 от обжалваното решение, то представлява само отговор на довода на жалбоподателя, обобщен в точка 89 по-горе, и на част от доводите на същия, обобщени в точка 92 по-горе, но не дава отговор на останалите му доводи. Макар да е несъмнено, че презумпцията за контрола не е поставена под въпрос само от факта, че дружество майка не е знаело за участието на дъщерното му дружество в нарушение на правилата на конкуренцията, тя все пак предполага, че съответното дъщерно дружество не определя самостоятелно поведението си на пазара, а следва основно указанията на своето дружество майка. Жалбоподателят обаче оспорва именно това последно условие с другите си доводи, поради което Комисията задължително е трябвало да отговори на последните.

100 В този контекст Комисията не може да твърди, че задължението за мотивиране не я задължава да се произнесе по изтъкнатите от жалбоподателя доводи, тъй като ставало въпрос за доводи, които явно нямат връзка със случая, нямат значение или са очевидно второстепенни.

101 Трябва да се констатира, че всички доводи, посочени в точки 83—90 по-горе, не могат да се считат за явно неотносими към случая, за незначителни или за очевидно второстепенни с оглед на оборването на презумпцията за решаващо влияние на жалбоподателя върху търговската политика на дъщерното му дружество T&D.

102 Както бе посочено по-горе, тази презумпция е оборима и може да бъде оборена от дружество майка, което представи достатъчно доказателства, които да установят, че дъщерното му дружество има самостоятелно пазарно поведение. Поради това Комисията трябва да преценява във всеки отделен случай всички изтъкнати пред нея обстоятелства относно икономическите, организационните и юридическите връзки между дружеството майка и дъщерното дружество, от които може да се установи, че последното има самостоятелно поведение по отношение на своето дружество майка и че тези две дружества следователно не представляват един-единствен стопански субект (решения от 16 юни 2011 г., L'Air liquide/Комисия, T-185/06, Сб., EU:T:2011:275, т. 71—75 и Edison/Комисия, T-196/06, Сб., EU:T:2011:281, т. 76 и 77).

103 В настоящия случай обаче жалбоподателят е изложил доводи, с които цели по-специално да докаже, че по време на действието на джентълменското споразумение дъщерното му дружество е имало самостоятелно пазарно поведение. В този контекст той не изтъква само факта, че предметът му на дейност се свежда до придобиването и управлението на дялове, а се позовава и на особени обстоятелства, които характеризират отношенията му с дъщерното му дружество T&D, като например принципа на оперативна децентрализация на групата, изключителната отговорност на дъщерните дружества за определянето на търговската политика, както и факта, че с оглед на структурата на групата той не е можел да контролира търговската политика на дъщерното си дружество T&D. В това отношение жалбоподателят е представил подробна информация за функционирането на групата.

104 Следователно не може да се приеме, че всички доводи на жалбоподателя са явно неотносими към случая, незначителни или очевидно второстепенни.

105 Освен това не може да се приеме твърдението на Комисията, че тя не е била длъжна да отговаря на изтъкнатите от жалбоподателя доводи, поради обстоятелството, че последният носи тежестта на доказване, и поради това тя не била длъжна да излага по-подробни мотиви, преди жалбоподателят да е представил доказателства, оборващи посочената презумпция.

106 В този контекст следва да се разграничат правилата относно тежестта на доказване, от една страна, и задължението за мотивиране, от друга страна. Като правило относно тежестта на доказване презумпцията за контрола урежда въпроса кои обстоятелства трябва да установи Комисията, за да докаже, че дружество майка и дъщерно дружество представляват стопанска единица и следователно едно предприятие по смисъла на член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП. От своя страна задължението за мотивиране, което има формален характер, изисква съображенията, на които Комисията основава своите заключения, да личат ясно и недвусмислено в обжалваното решение, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол (вж. съдебната практика, посочена в точка 29 по-горе). Следователно, дори Комисията да счита посочените от дружеството майка доказателства за недостатъчни за оборването на презумпцията за неговото влияние върху пазарното поведение на дъщерното му дружество, тя все пак е длъжна да изложи причините за това, доколкото не става въпрос само за доказателства, които са явно неотносими към случая или незначителни. В това отношение задължението на Комисията за мотивиране следва от оборимия характер на презумпцията (решения L'Air liquide/Комисия, точка 102 по-горе, EU:T:2011:275, т. 71—75 и Edison/Комисия, точка 102 по-горе, EU:T:2011:281, т. 76 и 77).

107 Ето защо Комисията е била длъжна да изложи в обжалваното решение причините, поради които е приела, че въпреки изтъкнатите от жалбоподателя доводи, самостоятелното пазарно поведение на дъщерното му дружество не е доказано.

108 С оглед на гореизложеното следва да се констатира, че Комисията е нарушила задължението за мотивиране, предвидено в член 253 ЕО, като не е изложила в достатъчна степен причините, поради които изтъкнатите от жалбоподателя доводи не са били достатъчни за оборването на презумпцията за решаващото му влияние върху пазарното поведение на дъщерното му дружество T&D.

По последиците от нарушението на задължението за мотивиране

109 Комисията твърди, че доколкото в настоящия случай тя била в правото си да приеме, че презумпцията за контрола не е била оборена, във всички случаи нарушението на задължението за мотивиране не трябвало да доведе до отмяна на обжалваното решение. По време на производството тя излага мотивите, поради които счита, че е следвало да отхвърли доводите на жалбоподателя.

110 В този контекст следва най-напред да се припомни, че мотивите трябва по принцип да бъдат съобщени на заинтересованото лице едновременно с увреждащото го решение. Липсата на мотиви не може да бъде поправена с факта, че заинтересованото лице научава мотивите на решението в хода на производството (решение Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 30 по-горе, EU:C:2005:408, т. 463; решение от 12 септември 2007 г., González y Díez/Комисия, T-25/04, Сб., EU:T:2007:257, т. 220; вж. съдебната практика, посочена в точка 77 по-горе).

111 Следователно мотивите, които Комисията е представила в хода на производството, не могат да се вземат предвид при преценката дали е нарушено задължението ѝ за мотивиране.

112 На второ място, Комисията няма основание да се позовава на съдебната практика, съгласно която пълният съдебен контрол, признат на Общия съд в областта на глобите, може да оправдае представянето и отчитането на допълнителни обстоятелства, чието споменаване в решението не се изисква съгласно задължението за мотивиране (решение SCA Holding/Комисия, точка 62 по-горе, EU:C:2000:633, т. 54 и 55). Всъщност вменяването на жалбоподателя на неправомерното поведение на дъщерното му дружество T&D повдига въпроса дали те съставляват една стопанска единица и в крайна сметка, дали жалбоподателят е участвал в нарушението, санкционирано с обжалваното решение. Този въпрос се обхваща от контрола за законосъобразност на посоченото решение, а не от преценката на подходящия характер на размера на глобата, наложена на жалбоподателя. Правомощието на Общия съд за пълен съдебен контрол обаче се отнася имено до последния въпрос (решение SCA Holding/Комисия, точка 62 по-горе, EU:C:2000:633, т. 54 и 55).

113 На трето, място Комисията се позовава на съдебната практика, според която липсата на мотиви не води до отмяна на обжалваното решение, когато отмяната на това решение може само да доведе до постановяването на ново решение, което по същество е еднакво на отменението.

114 В това отношение Комисията не може валидно да се позове на Решение на Общия съд от 13 декември 2006 г. по дело FNCBV и др./Комисия (T-217/03 и T-245/03, Сб., EU:T:2006:391, т. 362—363), в което Общият съд установява допуснато от нея нарушение на задължението за мотивиране при определянето на глоби, налагани за нарушения на член 81, параграф 1 ЕО, като едновременно с това посочва, че тъй като възприетото от тази институция разрешение трябва да бъде потвърдено по същество, това нарушение не води нито до отмяната на обжалваното решение, нито до изменение в размера на глобите.

115 Всъщност тази последна преценка, която се вписва в упражняването на пълния съдебен контрол на Общия съд в областта на имуществените санкции, не може да се приложи в настоящия случай, който се отнася до контрола за законосъобразност на обжалваното решение, тъй като в него Комисията е приела, че жалбоподателят носи отговорност за разглежданото нарушение (вж. точка 112 по-горе; решение Edison/Комисия, точка 102 по-горе, EU:T:2011:281, т. 91—93).

116 Освен това Комисията няма основание да се позовава на съдебната практика, според която жалбоподателите нямат правен интерес да изтъкват нарушение на задължението за мотивиране, когато вече е сигурно, че отмяната на обжалваното решение би довела до приемането на идентично решение (решения от 29 септември 1976 г., Morello/Комисия, 9/76, Сб., EU:C:1976:129, т. 11, и от 20 май 1987 г., Souna/Комисия, 432/85, Сб., EU:C:1987:236, т. 20; решения от 9 октомври 1992 г., De Persio/Комисия, T-50/91, Сб., EU:T:1992:104, т. 10 и 24 и от 3 декември 2003 г., Audi/OHMI (TDI), T-16/02, Сб., EU:T:2003:327, т. 97 и 98).

117 В настоящия случай Комисията не е мотивирала в достатъчна степен причините, поради които доводите на жалбоподателя не са можели да установят, че дъщерното му дружество T&D е определяло самостоятелно пазарното си поведение. Този въпрос следва да се разгледа при отчитане на всички обстоятелства относно икономическите, организационните и юридическите връзки между жалбоподателя и дъщерното му дружество T&D. Това е комплексна проверка, чийто резултат не може да бъде предвиден. При липса на такава проверка не може да се презумира, че вече е сигурно приемането на идентично решение. На следващо място, ако се приеме, че в такъв случай Общият съд трябва да анализира обясненията, които Комисията представя за пръв път в хода на настоящото производство, това ще противоречи пряко на съдебната практика, цитирана в точки 73—75 по-горе.

118 Ето защо в настоящия случай, противно на твърденията на Комисията, липсата на мотиви води до отмяната на обжалваното решение.

119 Поради това обжалваното решение следва да се отмени, без да е необходимо Общият съд да се произнася по втората част на първото основание, третата част на второто основание и третото основание.

По съдебните разноски

120 По смисъла на член 87, параграф 2 от Процедурния правилник всяка страна, загубила делото, се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено искане в този смисъл. Комисията е загубила делото, а жалбоподателят е направил искане в този смисъл по отношение на искането на последния за отмяна на обжалваното решение.

121 По отношение на искането за отмяна на писмото от счетоводството от 10 декември 2009 г. следва да се припомни, че Общият съд е постановил, че не е налице основание за произнасяне по това искане и не се е произнесъл по съдебните разноски (точка 16 по-горе). Съгласно член 87, параграф 6 от Процедурния правилник, когато липсва основание за постановяване на съдебно решение по същество, Общият съд определя съдебните разноски по свое усмотрение. Общият съд счита, че в настоящия случай е справедливо Комисията да понесе и разноските, свързани с искането за отмяна на писмото от счетоводството.

122 Ето защо Комисията следва да бъде осъдена да заплати всички съдебни разноски.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (трети състав)

реши:

1) **Отменя Решение C(2009) 7601 окончателен на Комисията от 7 октомври 2009 година относно производство по член 81 от Договора за ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/39.129 — Електрически трансформатори) в частта, която се отнася до Alstom.**

2) **Осъжда Европейската комисия да заплати съдебните разноски.**

Czúcz Labucka Gratsias

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 27 ноември 2014 година.

Подписи